

ГЛАС ВАЉЕВА

ИЗЛАЗИ СВАКЕ НЕДЕЉЕ.

Власник: ПЕТАР ТОДОРОВИЋ
председник Удружења Привредника.

ТЕЛЕФОН БР. 21.

ПРИВРЕДНО-КУЛТУРНИ ЛИСТ
ВАНПАРТИСКИ —
УРЕЂУЈЕ ОДБОР

Број 18.

Главни уредник: МИЛУТИН НИКЕТИЋ, проф.

ПУТ ВАЉЕВО—ЧАЧАК.

Може се слободно рећи, да је далини друмски саобраћај од Ваљева за Чачак (или обратно) данас и не постоји. Од кад је израђена жељезничка пруга прао Лajковac—Чачак (а она је, као што је познато, пуштена коначно у саобраћај, да овима после светског рата), чео свет се навинио да сматра ту пругу као једну могућу везу између Ваљева и Чачка. Зато њу сада увек искоришћују на путнички и теретни саобраћај. Готово се већ и заборавило, да опште и постоји суvezовима пут Ваљево—Рајко-вић—Бељје—Субор—Срезојевци—Трбушани—Чачак, којим је некада одржаван дosta жижи саобраћај између ова два окружна (сабла обласна) средишта, а јединим његовим по-бочним краком и назиме Ваљева и Пожеге.

Оваква рђава најника мишљења много је припомогла те је сајашње стапе пута Ваљево—Чачак савсим слабо, јер је дала повода и надлежним, којима је поверена управа над путем, да они у планом престану бринути се о његовом одржавању. Овај друм, који — пази добро! — у списку јавних путева заузима часно место Обласног пута I. реда, данас је — ако не цео, а онда врло многим деоницама — толико запуштен и запаролован, да би се рђаво провео сваки онaj, ко би се усудио да се крају на крају с колима искористи. Тако смо и у овом случају дошли дотле, да пошемаш узрок с последицом, да на управу не знамо посигурнији речи, дали је заиста баш пуштање у саобраћај, пруге преко Лajkovac довело пут Ваљево—Чачак до његовог садашњег жалосног стања, или је можда рђаво става овог пута, што гаsonи да се искључиво служими жељезницом преко Лajkovac и Горњег Милановца.

Јер ми на другим примерима видимо, да жељезница није увек једино-спасавајућа веза: између Ваљева и Београда постоји данас, и директне жељезнице, упореди редовни друмски саобраћај, мада је Београд са Ваљевом знатно даље него Чачак; видимо прилично иницијативу додир између Ваљева и Пожеге, али и Лознице, и ако је Лозница од Ваљева токде удаљења — а и знатно мања као варош — него Чачак. У данашње време, кад се помоћу модерних саобраћајних средстава поништавају и највеће даљине, ми се морамо чак и запитати: дали уопште свет у Ваљеву нема можда погрешну представу о далини Чачка?

Навинути су да Ваљева и Чачак почу око 11 увече, да уз пот по два—три сата продремају за столов у лajковачкој ресторацији, па да у Чачак стигну око 7 изјутра. — Ваљевци имају уобичајен: да је Чачак негде далеко преко света; и све им се чини (због ноћног путовања), као да он лежи управо иза неког страшног дугаоника Ј и досадног тунела. Ти људи не могу ни да замисле, да би се — при добром друму — из Ваљева у Чачак могло стигти за циглу два сата аутомобилске вожње, и то дакле веома кроз један романтични планински и шумски предео! Јер, ти људи не знају, да је друм Ваљево—Субор—Чачак (око 65 km)

скоро длавут краћи него жељезничка пруга преко Лajkovac и Горњег Милановца (око 115 km).

Али, није друм Ваљево—Чачак само у интересу Ваљевана и Чачака; него је овде реч — поред везе тада важна центра — још и о једном саобраћајном питању много ширег значаја: о спајању длавут главних саобраћајних подршка наше државе помоћу овог пута Ваљево—Чачак. Једно од тада подршка то је долина Колубаре и долина Јадра у њеном продужују; овај правач представља првокласну комуникациону линiju за саобраћај Београда (и северне Србије уопште) са северним Босном и западним крајевима наше државе. Вредност овога праваца још није дољно позната, али ће његов значај свак увиди тек онда, кад се буде изградила пројектована жељезница нормалног колосека Београд—Лазаревац—Ваљево—Осечина—Јајинци—Тута—Добој—Бана Лука и кад се иста буде везала од Лазаревца пре-ко Арапчевића и Марковаца па продолжи и даље Северном Србијом према Зајечару. Друга толико исто важно саобраћајна артерија, али и даљас слабо везана са колубарском долином, постоји у правци Стапај—Крушевци—Краљево—Чачак—Ужице, и даљином Западне Мораве веома средњу Србију (Моравско-Ваљардски правач) преко Сарајева и Мостара са Приморјем.

За међусобно сајање тих двеју главних саобраћајних комуникација а преко њих и оних оних крајева којима гравирају, пут Ваљево—Чачак представља најбољу, најприроднију и најкарају попречну везу. У том погледу је он сплан са путем Младеновца—Крагујевац—Краљево, који има исти циљ: значај.

Некоме може изгледати да ове даљне друмске пезе немају смисла због постојећих жељезница. Али, овдјел, да је и на друмовим почела се примене моторна вучба, наступило је велики преокрет у процесу вредности друмова за даљину саобраћаја: јер су их долине заиста биле са тога поља жељезница потпуно потиснуте. Даава се, — са све већим развојем аутомобилства, — сваки дан се све веће увиши велики будући значај оваквих друмских пеза и даљин саобраћаја, па се зато осећа и потреба да се глavnozrveno почне мислити на уређење ових суvezовима путева, који имају изглед да постани важни аутомобилски путеви. Није један до сада постојећи путеви између долине Колубаре и Западне

Мораве нема тако повољно положај општи правац, нити потребних услова за будући развој аутомобилског саобраћаја, као што га има пут Ваљево—Субор—Чачак. Државни пут Ваљево—Костијерић—Ужице суштине је забачен на Црнокосу и Трешњицу (Чакарево Број) и за поменуту везу био је једино добар, кад се изменио и спроведе од Костијерића до Пожеге; али и тада, Пожега — као знатно мање место — не би могла успешно заменити ни Ужице на Чачаку по саобраћајном назнаку. Све остала постојећа (обласна) путеви: од Дивана, Словца и Лазаревца ка Чачку (преко варошице Јагића и Горњег Миланов-

ца) заобилазију су, теренски негодињи, сувише близу жељезнице пруге Лajkovac—Чачак којој не могу конкурирати, а при свем том још јесу ни у интересу Ваљева и Јевгогов напрек, јер ја заобилазе.

Менутом, добро склонен интерес друмова никад не сме доћи у сукоб са интересом већих вароши, јер би тај сукоб морао испasti на штету друма: Друмови, за разлику од жељезница, имају првенствено да слуže локалном саобраћају, а тај може бити велики само онда, ако другом промазом, кроз јаче насељена места, — напредне вароши и гробљачке центре, — као што су у нашем случају баш најочитоје Ваљево и Чачак. И кад ја — ево већ више месеци — у „Глас Ваљева“ истичем потребу за уређењем путева, који би Ваљеву имали да надокнаде оне економске вредности што их је (оно како што смо видели) у току времена изгубљено, ја онда мислим баш нарочито на овај локални саобраћај, и да отварање нових територија и развије нових радиности и на обухватање у проширену њивово привредни доклупут Ваљева.

Са уређењем пута Ваљево—Субор—Чачак развио би се несумњиво у врло великој мери локални саобраћај, нарочито у близој окolini Ваљева и Чачка — крајеви до Брежка и Суборова гравитирани би ка Ваљеву, а крајеви даље од Суборова ка Чачку. Значај овога локалног саобраћаја тако је велики, као што њемо одмах видете, да он сам за спровођење тада њега одмак треба приступити ураду пута; или пак у исто време традиције уредити тако да он може послужити и поменутом дрвном саобраћају између долине Колубаре и Западне Мораве. Даљни саобраћај није од тога великом стапајући, али је и то велики стапајући стисак руке, више као дакле симболизирају израз међусобних симпатија и једанаких интереса, него што би изазвала већи међусобни трогавици према измену тих двеју вароши. Али то осећање узјамних симпатија и — још више — осећање стварности, које би се родило уређењем пута између Ваљева и Чачка, претходи са условом за напредак, обогаћивање и обогащавање корисници и Ваљева и Чачка, јер се једино тако може створити тешњи додир и јаче струјање саобраћаја ка тим центрима — наравно, све у јачини реком што ближе центру; тако би се — сем оних платовских симпатија за учиње услуге мањег значаја — овим потстаком материјалног благо-стаза обје вароши надокнадиле и каде потребе за уређењем пута.

За (развој) јаког локалног саобраћаја пут Ваљево—Субор—Чачак долине доуста, јер би се његовим савременим уређењем читаве територије, па сада веома застарејејши додир, који има да послужи овом комплексом државних и приватних шума у Малену. Он садржи око 15.000 хектара шуме, зреле за експлоатацију;

оне располажу, — се нормалне имућности у погледу војарства, сточарства и земљорадње,

— још и нарочито бољстватом у шумарству и рударству. Као главни објекти, који би имао да послужи овај пут, мора се сматрати огромни комплекс државних и приватних шума у Малену. Он садржи око

плотацijiју, што према процени стрuчника представља близу четири милионе кубних метара обје грађе (венином букове). Ако дво, које сада не вреди много јер га аброжавог стапају путеве, није могуће извести и уновиши, проценимо по 23 динара од кубног метра, онда би вредност свих шума у Малену, која сада је локални саобраћај, имају првенствено да слуže локалном саобраћају, а тај може бити велики само онда, ако другом промазом, кроз јаче насељена места, — напредне вароши и гробљачке центре, — као што су у нашем случају баш најочитоје Ваљево и Чачак.

Сем ових огромних шума, у Субору има изгледа да се развије и рударство (тврдо и бакар), а у горњем току реке Рибнице (Планиница и Горњи Лajkovac) могу се отворити и камени мајдани од првокласних еруптивних стена (трабер, а можда и базалт), које код нас иначе веома недостају складиши, па их зато на пример Београдска општина често ловози чак из Чешке.

То су, — сем земљорадње, сточарства и војарства, — главни извори могућег напрека и благостава овог предела у колико он лежи у границима Ваљевске Општине и Горњи Lajkovac (Планиница и Горњи Lajkovac) могу се отворити и камени мајдани од првокласних еруптивних стена (трабер, а можда и базалт), које код нас иначе веома недостају складиши, па их зато на пример Београдска општина често ловози чак из Чешке.

То су, — сем земљорадње, сточарства и војарства, — главни извори могућег напрека и благостава овог предела у колико он лежи у границима Ваљевске Општине и Горњи Lajkovac (Планиница и Горњи Lajkovac) могу се отворити и камени мајдани од првокласних еруптивних стена (трабер, а можда и базалт), које код нас иначе веома недостају складиши, па их зато на пример Београдска општина често ловози чак из Чешке.

Макар, као што смо видели, у току времена изгубљено, ја онда се — на велику штету Чачка — готово цела налази у Шумадијској Области, а не у Рашкој, о томе же најбоље споменути фракат, да је Шумадијска Област (у Крагујевцу) истим овим правцем предвидела и градњу једне обласне жељезнице уског колосека, и ако би она, због негодне административне поделе, ишла готово стапајући границима Шумадијске Области. Та је пруга (вади лист „Политика“ од 18. априла 1929. године) фиксирана правцем: Преславе—Раково—Трбушани—Миконић—Пранци—Граница Ваљевске Области, на коју би — држави се вероватно долине реке Чемернице — она пруга избила свакако пакат, да је Шумадијска Област (у Крагујевцу) истим овим правцем предвидела и градњу једне обласне жељезнице уског колосека, и ако би она, због негодне административне поделе, ишла готово стапајући границима Шумадијске Области, па сада, дужине 120 km, а не 100 km, као што је најближе суседнија Планиница, даље трговали би спровести најбоље из Дивице, дужине 100 km, а не 80 km, али и то, дужине 80 km, а не 60 km, па сада, дужине 60 km, а не 40 km, па сада, дужине 40 km, а не 25 km, и она је за нашу колубарску срез, а нарочито да варошицу Миконић, животно питање. Зато би требало да се и надајемо у Ваљевској Области што пре зантересују са овим стране припомогу њивом остварену.

— Наставиће се —

Ingr. C. Nešić

Како живи на периферији Ваљева?

Када одете на ваљевску периферију, осећате се као да сте у граду беде и невоље, јер на коју се год страну окренете видите истијена и измучена лица жене и деце из чијих се погледа види сва тежина беде и невоље. Тако се осећате када прођете тим крајем и када видите мале кућице са приземним кро-

вовима и малим, блатом затрпаним, довориштима.

Тако се осећате у том крају када са улице посматрате живот само по врвино — спља. А када би посетили сваки дом и кад би са сваком особом проговорили коју реч о животу, како би се тада осећали, какве би вас мисли тада обузимале? Тада би сигурно дошли до самосазнава да о тим људима готово нико не води рачуна и вашу би душу обузео бол за тих невиним створовима, која у беди и неволи сточник сносе тегобе живота.

Рекоше ми, да им је момак на дан раније објавио, да ћу сутра дан доћи да посетим сваки дом и по нашеј верској пропису видуци овејствим; па за тај су дан домовине своје у колико су могли и распреми.

Када се појавите на кућица врататаих малених кућица, осетите загушљиви и мемљиви задах, чије су себе високе једва два метра, да не можете усправно стапати а да главом о плафон не ударите. На лицима избраздама неку радост што сте посетили њихове малене и сиромашне кућице, који су осим свештеника нико виши и непосеци. Мати је скупила своју дечију и објашњавала им како је дошво поча да свети видуци, да им Бога да здравље. Погледате те малишане који не престају ропати и кашлати и чујете како њихова маљава плаћа ширке, чији су звуци слични неподназаним колима.

Немојте прсто да се снајете, не знate како те створове да уштешите и какву утешну реч да им дате; на кога да помоћи да их упутите да би своју беду и невољу живота ублажили?

И поред све материјалне беде чујете да тих створова: само да је здравље. Здравља да нам је, господине, све би лако сносили и лакше би нам било јер овако неможемо симу болесницу дечију да остављамо и на рад да илемо, да би их могли лечити. Овако шта им Бог да, у његовим рукама, сви на ако је судбини они не останти живи.

Шта да им кажете: чиме њиховој судбини да ублажите? Ако им кајеватеј препоручите или какву дечију биљку, која треба да кујају и тиме дечију крепе, са стране не вас назовете надрилекаром који упоравши народ. Не знаете како да се снајете и на кога ту сиротину да упутите?

Куневини ствари што имају готово је се старо, извешчало, поцелено и прљаво. Жене и деца су бедно обучени у цицавине хљањине које нису ни за јулске врбине, а они су их целе земле носили. Дечија, коју су навикнута на све непо-

годе, грче се од зиме и изнемогlostи обучена само у кошуљицама или какву танку хљањину, испеченим чарапама и прститији провирлици из ципела.

На зарјалом гвозденом кревету од постељних ствари видите сламњачу, а по негде и стари колико пута препуњавана душек који је још од правабе остава; на њему видите поцепан јастук из кога вири перне или прамење пожутеле вуне а на многим местима крпе и приглазиви од поцепаних чарапа. У том, назовимо их сплавним собама, где можете видети и буре с киселим кукусом, живе по десет и више особа. Али по речима тих сиромаха све би то било красно само да је здравље.

Они не вишу дајте нам хлеба већ вишу дајте нам здравља. Они здравља треже а не налаге заса.

Ваљда га не налазе и неразумевање хигијенских закони?

Ј. М. Симоновић
парох

Јавна захвалност.

Како ранијих, тако и ове године, сиромашни ученици цео ваљевске основне школе обрадовали су се поклонима у оделу и обући, за Бриџи.

Преко 50 ученика-ца поновољено је у оделу и обући.

Те поклоне дали су:

1. Коло Сестара у Ваљеву, ново

одело за 20 ученика-ца;

2. Коло Девојака у Ваљеву, ново

одело и обућу за 10 ученика-ца;

3. Ваљ. Хумано друштво „Нада“, одело и обућу за 12 ученика-ца;

4. Г. Лазар М. Лазаревић, сарадни

ташер и Н. Сала (Пашинића 30) послао је, преко г. Дим. А. Славија,

штампарија, 12 пари дечијих сандала са чарапама;

5. Г-ња Џака Ж. Лазића, овд.,

одуњала је 2 ученице;

6. Г-ња Олга М. Јовановића, овд.,

одуњала је 2 ученице;

7. Трговина Јајевић и Јевтић из

Ваљева, одуњала је три ученице;

8. Г-ња Мада М. Чариника пар мушког одела и 1 сандала са чарапама;

9. Г-ња Перса М. Савињића, овд.,

одуњала са чарапама;

10. Г-ња Олга М. Матићка 3 паре

сандала са чарапама;

11. Г. Чедомир Јовановић, трг.

4 паре сандала са чарапама.

Извјављујући захвалност поменутим дародавцима на поклонима које су учинили малим ћанимима ове школе, у исто време треба нагласити да, како Коло Сестара и Коло Девојака, тако и уважене г-ђе Лазић, Јовановић, Харикић, Савињић, Матићка, као и г. г. Јајевић и Јевтић,

да купују. Уз Грбовиће има везе једна друга ваљевска породица, која је у чаршији звала се Грбовићи, ма да вије имала никакве везе с правим Грбовићима, Каза Милован Грбовић, један од најистакнутијих Грбовића у почетку 19. века, у напону снаге и памети, законити наследник осталог и извемоглог отца Кнеза Николе, имао је око себе бирачу, добро обучену и снабдевену тенесну гарду, састављену од најлепших и најразвијенијих младића тога доба. Старешина уз Грбовићеве гарде до смрти његове био је неки Легар Пековић — Пеко, родом из Семегрева у Златибору, срочни тадашњег хјудка Јована Дениза, који је симша у Дражиновиће, до Пожеге. Кад је умро и Кнез Радован Пеко је неожењен с дosta новца симша у Ваљеву и у њему се стапило насеље као грачева. Ту се и ожено и умро. Иза њега је остао један син, који је учио чешкој школе, отурио се од куће и трговине, покалујерио се. То је јеромах Сава, који се стално

сваке се године на Врбици сејају малих сиротана ове школе. Тако исто, школа се радује што се основало Ваљевско Хумано друштво „Нада“, коме је циљ да о празнијима чини разна добра дела и што је то друштво решило „да брине срећко школске омладине“. Друштву нека је сретан почетак рада!

Наш драги Ваљеван г. Лазаревић, ташнер у Н. Саду, на овој општијој оскудини, сетио се свога Ваљева.

Истичући његов пример пажње и љубави за свој родни крај, жељети је да се и остало наши Ваљевци, у сличним приликама, сете свога

Из канцеларије Ваљевске Основне Школе бр. 221 од 25-IV-1929. г.

Захвалност.

Коло Девојака у Ваљеву решавио је да ликвидира решило је и да од своје готовине поклони Месном Одбору Црвеног Крста 5000, динара са жељом да се поглавито устроше на одевање сиромашних ученика.

Жалећи што је Коло Девојака, — који је нарочито раније годину узимао видлог ученича у хуманом раду и нашем друштву, — морадо да ликвидира, инак је Одбору веома-моил да су чланови Кола руководили једино хуманашу и при са-мој ликвидацији, те Одбор Црвеног Крста примиши поклоњени новај и похвалајући ову одлuku Кола Девојака једно и најлепше захвалијају. М. О. И. К. Ваљево.

† Милутин М. Митровић.

ПРЕ неколико дана, 18. априла, умро је Милутин М. Митровић, дип. филозоф, спулент ваљевске гимназије. Рођен тек пре једнадесетогодишње 24 године, 1. фебруара 1905. год., сломио се стражошком тешком и дужом болешћу подлегају јој је мала, на прагу живота, пух неостварених новај и неспуштивих највртенијих младићских жеља.

Рођен је у Ваљеву у честој или

сиромашној занатлијској породици, у којој је још од малена имао при-лике да осети много тегобе живота. Доцније, док су његови срећнији другови безбрежно забављали, он још као дечак, оставши без ћада, сам се борио кроз живот са пуно обаве-зе на својим још нејаким племенима. Племенима дуве, чистог срца и весе-осетљиви, срећући се најчешћи-ошим што је најгребује у животу, сувине рано је морад запасти много гла и рнавог у њему. Интелиген-тан и по својој природи наклонен лепом и добром, осетио је одврат-нос према свему, што та мрчна

звала Грбовић, па се тако и на књижевним издањима потписивао.

Сава је наследио цео квадрат између кућа Ранка Гојевића и његове махе. Пеко је продао плац да Рањка Гојевића Адаму Лазаревићу, а Саво је продао своју браћу од стричеве механу до Адама и неке плацеве по бро-ду, док је цео рејдана са ме-ханом продао Јованићу Ђурићу. Трг. За ово имање Саво је узео више од 4000 дуката, због чега је целог века сматрао се и-ми-зетом, срећући се најчешћи-ошим што је најгребује у животу, сувине рано је морад запасти много гла и рнавог у њему. Интелиген-тан и по својој природи наклонен лепом и добром, осетио је одврат-нос према свему, што та мрчна

звала Грбовић, па се тако и на књижевним издањима потписивао.

Сава је наследио цео квадрат између кућа Ранка Гојевића и његове махе. Пеко је продао плац да Рањка Гојевића Адаму Лазаревићу, а Саво је продао своју браћу од стричеве механу до Адама и неке плацеве по бро-ду, док је цео рејдана са ме-ханом продао Јованићу Ђурићу. Трг. За ово имање Саво је узео више од 4000 дуката, због чега је целог века сматрао се и-ми-зетом, срећући се најчешћи-ошим што је најгребује у животу, сувине рано је морад запасти много гла и рнавог у њему. Интелиген-тан и по својој природи наклонен лепом и добром, осетио је одврат-нос према свему, што та мрчна

страница живота пружа и отуда се још рано поче залагати за опште добро свих и боље односе у друштву.

Имајући прилике да види колико алкохол погорава и иначе рђав по-ложак радијници у чијим се круговима крећају, још као јак ватренеје сараднице у Савезу Трезвение Младежи развијају тру првоју делатност против једног од најгорих порока човекових.

Заволеши књигу, која му је — пружила читан изузетно слободно време посветио читају а тиме своме образовању. Заволео је, и плод те љубави према књизи и књижевности биле су прве његове љађске песмице са сетним тоном и нагласком бола — одлеском љубовије болести и саоглашавањем брзог патње, које је око себе, а спакао и у себи, осећао.

Болешњак још од малена, почео је болест јаче да осећа, али је инак вола да радоје лавала ми снаге. Основну школу и гимназију спрвије је у Ваљеву истични се увек међу првима, а затим исто тако у јуну 1928. год. и Универзитет у Београду, на коме је ступио у студирајући највећи постапак.

Као студент, без средстава, радио је као чиновник, давао кондиције, уједно студирајући, и тако успео да ипак одлично међу општу првима за-вршио студије, али исто тако и да напорним радом погорава болест, која је немилосрдно узимала мања победништва га сада, када је тек желео да се користи плодом свога прекомерног труда.

Проведени и као студент највише времена у Ваљеву био је делиописник неколико београдских листова а када је у Ваљеву почек издавања „Глас Ваљева“ био је један од његових првих и највернијих сарадника. У зиму 1927. год., када се јавио покрет да се Ваљево у комуналном погледу унапреди, био је први који се за то јавио поче залагати одржавши о томе као члан Омлад. Клуба Интелектуалног Рада прву конференцију.

Радени тако неуморно свуда, радио је инак највеће и даље на књижевности, коју је и највеће вољео. Јер, његов почетак у томе — његово прво љађско песмице — нису биле и крај. Од сазивних дела скоро је довршио једну драму и неколико маниф. приповедака, а дosta тек започетих. На жалост, није дочекао, да их публикује као што није дочекао и здадио има да друге од својих лепих жеља.

Раздело се тешко још прве по-четка ове школске године, тек што је завршио студије, те нигде могао ни да ступи на дужност жалећи

ми, где је 1843. год. и умро и сахрањен у старом румъјанском гробљу.

Кнез Јовић је кнупо Мехића имање, његове воденице, шуме и вртњаке. Некада 3, сада 2, Та-дића воденице биле су сојузна Мехића, затим цело поље дуж јаза, где Липак и бирдо око Мехића Вода прешло је у руке Ке-хија Вода прешло је у руке Ке-хија Јовића. Кућа је била она иста, данас превратали Влајка Тадића, која је и данас у својини његових синова, Кнез Јовића имао је у Саракаћеву винограде, у Тоналонију забране, у Ђујачину ливаде, имања купљена од Турaka и сељака. Није имао мушке деце, важно је као богат човек и после Јеврема Ненадовића наборатија. Имао је 4 кћери једна удаја за Јеврема Тадића трговца у Ваљеву, друга за попа Стевана Јовановића у Драчину, трећа за Таску Узуну, трговца и механију у Обреновићу и четврта за Ђорђа Христића бакалина у Ваљеву. Ове су је имања прешла у својину Јеврему Тадићу, пошто конфисковано и

непрестано за тим. Када сам га једном, у првим данима априла, обијазио, лежећи и гледајући кроз прозор своје мале собице, са пуно наде рекао ми је: „Не осећам се добро, јер је то свакако рефлекс ове тмопре на пољу, или не бити боље чим гране сунце и једном дође право пролеће; тада ћу већ моћи изнини“. Меутим први сунчани дан раног пролећа, кога је с најлепшом надом и жељом очекивао — донео му је смрт — последње разочарование.

Неумољива и немилосрдна смрт још једном учинила стражару неправду: према њему, дозадени су мушчице рано и не давши му ни да почне да живи; према његовој породици, која је га и мртво волела; и према нама његовим друговима, који смо га ценили и од њега још много корисног и лепог очекивали.

М. В. Б.

Хоћете ли да говорите енглески?

Од колике је важности знање страних језика за сваког pojedincu, није потребно да се посебно наглашава. Нарочито за енглески језик интересовање све више расте у нашој држави, али многи који би желели да науче тај најважнији и најразрађенији језик на смету немају за то доволно могућности. Учителji језика су скучи; сем тога нема их много. Граматике пак, нису у стању да човеку даду спрему за практичну примену језику, а многима опет већ сам поглед на какву глумизму и сувопарну граматику убија у самом почетку сваку вољу за рад.

Да би се свакоме, ко жели да на лак и сигуран начин научи енглески, пружила могућност да у срезмерно кратком времену од 6 месеци научи тај језик тако, да може окретно и исправно да говори, пише и чита, почев почетком априла до дипонији течеј енглеског језика.

Метод изучавања је јединствен и сагласан ономе, којим дете учију сву матерњу језик. За учение по овом методу није потребно никакво претходно знање или нарочито образовање. Ученик није везан ни за место ни за време, већ учи где и када хоће. Градиво му се пружа у интегралним, логичким везима одсекцима и уводе ученика у дух и обичаје енглеског и америчког народа. Нарочито пажња посвећена је изговору, тако да не свако без тешкоћа коректно изговоравати и разумевати.

Сваких 14 дана добија ученик по једну свеску, која доноси логичке разрађене лекције; а свака идућа свеска доноси правила решавања датака прећашње свеске, тако да ученик може сам да користије своје ставаке. Месечна школарина износи

само 30 динара, то јест само 1 динар по часу; нео текај стаје према томе само 180 динара, докле мане него што један добар учитељ стаје са 1 месец. Сем тога није потребно никаквих књига или уџбеника. Сваки ученик добија при свршетку свеобуху о свршеном темеју, ако добро изгради испитну лекцију. Пријаве прима администрација „Interprete“, Београд, Старчанића Бана 93.

Списак

На инвалидској Забави 3. марта 1929. год, приложили су добровољног прилога у корист инвалида, сиротиње ова лица:

По 100 дин.

Г. Л. Велики купац Нем. Јубиљасовић, Бенгер Драг, Јеремиј, Петар Марковић адв., Влада Једељковић адв., Драган Поповић чиновник Задруге, Влада Мильковић марк. лекар, Васа Рачин управник Плаве.

По 80 дин.

Г. Коста Тодоровић пред. општ.

По 70 дин.

Г. Ђенерал Митић.

По 60 дин.

Г. Милан Матић трг.

По 50 дин.

Г. г. Душан Урошевић пуковник, Милован Вуковић адв., Војин Машац адв., Светомир Томић адв., Марко Бока чил., Јован Јелић трг., Божа Деспотовић трг., Анђелко Михајловић таг., Јован Хендел трг., Петровић и Јоћи трг., Милан Милутиновић трг., Радисав Ђубић каф., Пашић и Пенезић каф., Јуба Јелићевић индус., Алекса Блажић предузимач.

По 40 дин.

Милорад Бојин пук., Јован Вукелић зуп. лекар, Спасић потпоруч., Брана Крстић трг., Милан Станчић трг.

По 30 дин.

Г. г. п. пуковник Благојевић нач. индуст. индуст., Јуља Каменар мајор, Милановић кап., Д-р М. Милановић, Д-р Тузић, Милош Ристићевић адв., Стеван Поповић љук. прв., Душан Јелић инв., Живојин Бабин пенз., Митар Несторовић пенз., Персида Вићентијевић пенз., Живко Стојковић писар, Драгомир Грујић кап., Мирослав Гомајић лекар, Александар Аврамовић трг., Драган Атанасићић трг., Бора Поповић инж., Војислав Бељаја трг., из Обреновића, Миленко Суботић штамп. инж., Кузман Тривановић фотограф, Бранко Јовановић каф., Бора Станимировић месар.

По 20 дин.

Г. г. Панта Сарин проф. Берко

Веселиновић проф., Вук. Радовић судија, Д-р Стевановић, Новији капетан, Ст. Петровић капетан, Ст. Софронији капетан, Конопица капетан, Пешић поручник, Павле Зајечарин, Јаковић Милошавић пенз., Јаковић Милошавић писар, Стеван Маринковић пенз., Милан Ранчићевић школа, надзор., Лука Н. Спасојевић војни првак, Чеда Ђурђић деловала, Цветко Илић предуз., Милена Николај чин., Цвета Станчић чин. поште, Бука Селенић инваз., Живорад Лазић дир. шт., Милоје Лазић трг., Душан Лишићији трг., Борђа Корћа књиж., Јован Краљевић, Богосав Спасенићији трг., Стаменко Радојловић каф., Живота Милошевић инв., Андрија Пантин инв., Тиха Спасојевић, Јевтић Милановић, Михаило Паргач инв., Милан бакал., Александар Гајин, Богдан Јован бакал., Михаило Павин трг., Драгутин Ј. Јовановић, Живан Ђајић пенз.

По 15 дин.

Г-ђа Јелка Поповић инваз.

По 12 дин.

Г. Поповић потпоручник.

По 10 дин.

Г. Ступњанин потпор., Вукомирски потпор., Миле Давидовић писар, Милош Михајловић пенз., Модорд Марковић пекар, Јован Влајковић инв., Светислав Јеремиј, инв., Коста Арсенијевић инв., Драгић Ђурић инв., Драган Јавић писар, Милоје Петровић инв., Живорад Џорђевић трг., Никола Пецељ трг., Маринко Ребе инв., Живорад Џорђевић, Аним Анимовић бакал., Ана Арсенијевић.

По 5 дин.

Г. Лепосава Ракић инв.

Управа Обласног Удружења Р. И.

у Ваљеву, у чије руке спиритуље

изјављују напред именованим даро-

давањима најдужије благодарност на

доброВољном прилогу.

Управа и даље прими ове прилоге

у својој канцеларији, јер има уве-

дено, да има лица који је осе-

нају дужност овога помоћи и исту

је приложити они који нису прило-

жили да дуХове, што не се и овима

издати благодарност.

Управа.

КРОЗ ВАЉЕВО.

Народни универзитет.

У недељу 12. маја у сали овдашње гимназије одржана је представа др. Г. Р. Милановића Миленковића, лекара са темом „Жена и Друштво“.

Предавање почине у 4 час па подне. Улазак је бесплатан и слободан свакоме.

Породица Бирчани је од 1857 године на Ваљеву. Творци ове породице је Новак Бирчанин, катаџар по занату, родом из Судовдана, подаљи средник Кнеза Илије. Новак је био посиромашни стања, оделио се од браће и отурио се у свет ради заната. Занат је био по многим селима, али се највише најдражије бавио по бранковачким селима. Ту се и оженио из породице Обрадовића у Забрдици, сестром Евгенија О-браđовића, тада механије и трговије на Ваљеву, чији је ради и имање било оно што је сада у рукама: Секулића, Бирчани и Анд-лоновића. Свога је син Евгеније је довојео на Ваљево, да му плац за кућу и радију и стапио га паметно. Новак је мало живео, али је за кратко време стекао леп и доста лепо имање. Да Бирчани изашу до болег гласа и видности заслуга је Новаковог најстаријег сина Марјана.

На рачун Кнеза Илије Бирчанина у Ваљеву се спустила још породина, а то је Марка Шарганића из Г. Буковице. Марко

Повориште.

5. маја први дан Ускрса дневна „Хадјук Станко“ вечеरња „Париска спротива“; 6. маја други дан Ускрса дневна „Циганин“ вечеरња „Тоска“ и 7. мај трећи дан Ускрса опроштајна, дневна „Девојачка кlestva“ а вечеरња „Ташана“.

Кафане:

Кафана на „Лењин“ код Плаве, реновирана је и снабдевена увек са месецним и одличним питецем, ставља на расположење своје услуге за забаве, закуске и вечере. Ујутрњим посеточницама „Лењин“ препоручује одлично ковије млеко. Сваког дана свира музика. За посете мали Марко Пузовић, каф. код Плаве на Пењини.

„Хотел Секулција“: Сваке вечери од 7 часова свира домаћа музика, под управом д. Воеја Петровића. Од 10 час. увече свира наше севедланке смиљена певачица севедланника Драгица Ваљевска Софија.

„Гранд Хотел“: Увече од 7 часова сваког дана концертира дамен-капела. Суботом и недељом дансинг.

„Хотел Јадар“: Сваке вечери од 7 часова свира тамбурашка дамен-капела.

Хотел Јођевац: Понова је отворио стари хотелијер д. Васа Ивановић. Сваке вечери свира тамбурашка дамен-капела.

ПРОДАЈА ИМАЊА

Кућа са пет одељења

у Кн. Милошевој ул. бр. 56 са великом вливом и баштом до 1200 кв. м. Иста кућа задужена је код Управе Фондова, па кућу ће бити олакшила за погодбу.

Близнато имање

целокупно у једној парници преко 20 хектара со шумом, велиним војником — шљивником — разним каменим, са кућом од 3 одељења и подрумом, као и са пушницацом, амбаром, чардаком, вајтом, млечаром, басеном, фуруном и осталим удобностима, које се налазе у селу БЕЛОМ ПОЉУ, атару општине Ваљевске, удаљено од Ваљева 2 до 3 км., везано са новим путем Ваљево—Лозница, предајем без инаквих терета, са повољним условима, или по погодби, на дужерочну отплату.

Ко је волјан узети нека се за услове и погодби обрати

Јеврем Ј. Ракићу

пензионеру из Ваљева, Кнез Мило-2—2 ша ул. 56.

сти за Ваљеву Он је у Ваљеву израсао у улици, дизао га у 2 маха, спасавајући од поплава, кадримао главне улице, про-секао пут Ваљево—Обреновац из Колубаре, обио преко крају, подигао прве кантареве и помагао у градњи многих зграда. Био је зет Јеврема Гавриловића седео у старој судици општини, имао цело поље на Колубару више Дабића Поза с великом војницом, у Београду имао оба Мајдана и кућу где је сада Јута кућа преко пута двора. У Ваљеву је био у многим споменима, а завршио као начелник окружни, одакле је отишao у Државни Савет и умро у Београду у дубоку старости као симораха човек, живећи од мале пензије.

— Наставне се —

Читајте „ГЛАС ВАЉЕВА“
и оглашавајте у њему.

ФАРБАРСКО-БОЈАЦИСКА РАДЊА ПЕТРА ПАЛИЋА у Ваљеву

У улици кнеза Милоша бр. 33.

У СОПСТВЕНОЈ КУЋИ.

Основана 1906. године.

Извештава п. муштерије да је реновирана, а нарочито ставља до знања да је досадање, дрвени рабош заменуја са месинганим нумерама, које се заводе у књигу поруџбине и то: нумера рабоша, број предмета донетог на фарбање као и цена.

Примам на фарбање: памук, вуну и кудељно као и платно, штоф, одела мушки и женски.

Овај начин рада уводим с тога што је досадање дрвени рабош још од пре 5—600 година престарио, јер тада ни писмености није било, а данас је апсолутно непотребан, поред тога на случај да муштерија изгуби тај рабош—нумеру, не губи дати предмет на фарбање, јер се исти увек може наћи по датој цедуљи и по књизи где је сваки посао заведен.

Израда је првокласна а цене су знатно снижене. За примљени посао и добру израду гарантујем.

110. 2—2

**ПЕТАР ПАЛИЋ
бојација.**

ПРИСПЕЛА ЈЕ НОВА ПАРТИЈА ЦИПЕЛА
за пролећњу сезону

СВЕТСКЕ *Bally*
МАРКЕ
Самопродаја
у РАДЊИ
Недељка Ж. Павловића
у Ваљеву.

72. 4—

Највећа радост за Ускрс!

Грамофони и плоче

на дугорочну отплату

Ваши најмилији уметници само на плочама:

EDISON BELL PENKALA

Самопродаја:

Јован Ж. Илић

Ваљево.

Гвожђарски помоћник

потребни је гвожђарској радињи
РАДОВАНА ЛАЗИЋА у Ваљеву.
Ступити може одмах.

Хотел „ГОЂЕВАЦ“ у Ваљеву

Извештава поштовано грађанство као и путнике, да је хотел снабдевен потпуно новим намештајем и располаже са 15 соба за преноћишта путника. Тако исто снабдевен је са првокласним разним пићем и одличном кујном. Прима абонирде по најнижој цени, а кост издаје и ван хотела.

Нарочито скреће пажњу путничком свету да хотел има три посебне гараже за смештај аутомобила.

Свако вече концептира Дамен капела.

ВАСА ИВАНОВИЋ, хотелијер.

1—3